



## STANOWISKO POLSKIEGO TOWARZYSTWA PIEŁĘGNIARSKIEGO w sprawie zachowania symboliki zawodowej pielęgniarstwa w procesie edukacji zawodowej pielęgniarek

Symbolika zawodowa w pielęgniarstwie ma długą tradycję i stanowi bardzo istotny element naszej zawodowej kultury. Podstawowe symbole zawodowe w pielęgniarstwie, takie jak: pielęgniarzski czepek, mundur, lampka oliwna, tekst przyrzeczenia/ślubowania (np. przyrzeczenie im. Florencji Nightingale) i hymn pielęgniarzski, jak również nasz zawodowy ceremoniał spełniają wiele funkcji ważnych zarówno dla naszej grupy zawodowej, jak też dla współpracowników i samych pacjentów.

Poprzez symbole zawodowe komunikujemy pacjentom, ich rodzinom, współpracownikom i całemu społeczeństwu, kim jest pielęgniarzka i pielęgniarstwo, jakie wartości są istotne w zawodzie pielęgniarzki i czego możemy od pielęgniarzki oczekiwać (Catanzaro A., 2002; Mason D.J. & Buhler-Wilkerson K., 2004). Posługiwanie się symbolami pozwala na umocnienie zaufania, jakim społeczeństwo obdarowuje pielęgniarzki.

Symbole pielęgniarstwa wprowadzone do procesu edukacji zawodowej kształtują identyfikację z zawodem, nawiązują do historii zawodu, podkreślają humanistyczny i społeczny charakter naszej profesji.

Poznanie symboli zawodowych i kojarzenie ich z centralnymi wartościami pielęgniarstwa wpływa na kształtowanie właściwej postawy zawodowej w kontakcie z drugim człowiekiem.

*W trosce o budowanie tożsamości i dumy zawodowej oraz uznając znaczenie pokazywania bogatej historii pielęgniarstwa PTP stoi na stanowisku, że każda uczelnia kształcąca pielęgniarzki powinna prezentować symbolikę zawodową pielęgniarstwa podczas głównych ceremonii zawodowych znanych jako czepkowanie czy wręczenie dyplomów.*

### **Tło**

Wykorzystywanie symboliki i organizowanie ceremonii zawodowych w trakcie procesu kształcenia pielęgniarek służy socjalizacji zawodowej studentów. Przekazujemy im w ten sposób określony zestaw wartości i norm zawodowych. Przyswojenie tych norm przekłada się na chęć ich urzeczywistniania w praktyce. Ma to szczególne znaczenie po okresie zmian w systemie kształcenia pielęgniarek. Przeniesienie edukacji pielęgniarek do uniwersytetów czy wyższych szkół zawodowych wymusiło zmiany nie tylko w programach kształcenia, ale również w metodach ich realizacji (Du Toit D., 1995).

Współcześnie obserwujemy powrót do ceremoniału zawodowego w pielęgniarstwie i kultywowania symboliki zawodowej pielęgniarstwa na całym świecie. Ceremonie zawodowe mają wymiar psychologiczno-socjologiczny i są pomocne w przejściu z etapu bycia uczniem do etapu bycia adeptem sztuki pielęgniarzkiej (Hawkins P., Redding S.R., 2004).

Uczestnictwo w ukształtowanych historycznie ceremoniach pielęgniarstwa łączy nasze środowisko zawodowe na całym świecie. Najważniejsze z nich to:

- ceremonia czepkowania;
- ceremonia wręczenia dyplomów;
- obchody Międzynarodowego Dnia Pielęgniarki;

Symbole i ceremonie zawodowe, choć wydają się być przestarzałe, mają swój głęboki sens. Informują społeczeństwo, że pielęgniarstwo nie jest tylko prostym rzemiosłem, czy wyłącznie formą zarobkowania, ale że jest w działalności pielęgniarek obecny głębszy, symboliczny wymiar (Watson J., 1999). Dzięki symbolom, możliwe jest stworzenie wspólnej przestrzeni łączącej młodsze i starsze pokolenia pielęgniarek.

Podkreśla się, że powinno się pozostawić symbole i ceremonie zawodowe w procesie edukacji pielęgniarek, choć można zmienić ich organizację, dając wyraz temu, że rozwijają się razem z nami. Zachowanie pielęgniarstwu symboliki nie jest propozycją opozycji względem nauki i rozwoju naukowego, ale propozycją ich uzupełnienia (Catanzaro A., 2002).

Celebrowanie uroczystości zawodowych z wykorzystaniem symboliki pielęgniarstwa pozwala na tworzenie swoistej więzi z wielowiekową tradycją pielęgniarstwa oraz uczy szacunku do tej tradycji.

**Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie Zarząd Główny [www.ptp.na1.pl](http://www.ptp.na1.pl)  
Al. Reymonta 8 lok. 12 tel. +48 22 663 63 45; fax: + 48 22 398 18 51;  
email: [zgptpiel@gmail.com](mailto:zgptpiel@gmail.com);**

OPP

17/

KRS 0000065610